

Pamięci komendantów – w 70. rocznicę powstania 105 Szpitala Wojskowego w Żarach

Wbieżącym roku obchodzimy 70-lecie powstania 105 Szpitala Wojskowego z Przychodnią w Żarach, czyli najstarszej polskiej placówki medycznej na całej Ziemi Lubuskiej. Powstała w październiku 1944 r. jako 8 Polowy Ruchomy Szpital Chirurgiczny w składzie II Armii Wojska Polskiego, z którą przeszła cały szlak bojowy, szczególnie odznaczając się podczas zabezpieczania medycznego forsowania Nysy Łużyckiej w kwietniu 1945 r. W maju 1946 r. osiadła na stałe w Żarach, gdzie została z czasem zreorganizowana w stacjonarny 105 Szpital Wojskowy z Przychodnią.

W celu godnego i właściwego upamiętnienia dziejów szpitala oraz jego pracowników powołano Komitet Obchodów Jubileuszu 70-lecia 105 SzWzP, którego przewodniczącym został dr n. med. Krzysztof Kopociński. Główne obchody pod patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego odbędą się w dniach 3-4 października 2014 r. Z inicjatywy dr n. med. Zbigniewa Kopocińskiego w dniu 9 maja 2014 r. dokonano, w ramach cyklu imprez rocznicowych, odsłonięcia tablicy pamiątkowej dla uhonorowania wszystkich trzynastu komendantów naszej placówki, pomysłodawca jest również autorem jej projektu. Umieszczono na niej Odznakę Pamiątkową 105 SzWzP, po obu jej stronach daty 1944 i 2014 czyli powstania placówki i roku jubileuszu. Poniżej łacińska inskrypcja „*Exegi Monumentum Aere Perennius*”, gdyż słowa Horacego o pomniku trwalszym od spiżu znakomicie ilustrują dzieło wszystkich komendantów – jeden

z najlepszych szpitali na całej Ziemi Lubuskiej, który wciąż trwa i się rozwija, choć większość byłych dowódców już nie żyje. Nazwiska tych ostatnich w najwyższym stopniu wojskowym w jakim sprawowali funkcję komendanta wraz z datami pełnienia obowiązków umieszczono poniżej słów poety. Uroczystość miała niezwykle podniosły charakter, odbyła się w asyście kompanii honorowej 11 Lubuskiej Dywizji Kawalerii Pancerniej im. Króla Jana III Sobieskiego oraz orkiestry wojskowej, która na początku odegrała hymn narodowy. Przy odsłanianej tablicy wystawiono wartę honorową. Wszystkich zebranych powitał serdecznie dyrektor Sławomir Gaik. Naszą uroczystość zaszczylicili swoją obecnością najbliżsi zmarłych komendantów: Józefa Błaszczyk (wdowa po płk. lek. Józefie Błaszczyku), Mirosława Gajdzińska i Marian Mel (dzieci por. lek. Mieczysława Mela), dr Michał Rumeld (syn mjr. lek. Karola Rumelda), którzy dokonali uroczystego odsłonięcia

tablicy pamiątkowej. Wśród zebranych gości nie zabrakło dwóch ostatnich komendantów szpitala, absolwentów legendarnej Wojskowej Akademii Medycznej z Łodzi płk. w st. spocz. lek. Stanisława Wróblewskiego i ppłk. rez. lek. Sławomira Gaika. W ceremonii uczestniczyli także burmistrz miasta Żary Waclaw Maciuszonek, starosta powiatu żagańskiego Anna Michalczyk, zastępca Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia płk mgr farm. Piotr Napieraj wraz z grupą oficerów, dowództwo 11 LDKPanc im. Króla Jana III Sobieskiego z gen. bryg. Jarosławem Miką na czele, przewodniczący Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej ppłk lek. Marek Jędrzejczyk, komendant WKU ppłk Tadeusz Witkowski, poczty sztandarowe szkół podstawowych i średnich, harcerzy, organizacji kombatanckich i kresowych, w tym słynne Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich z ponad 100-letnim sztandarem zachowanym jeszcze z Kresów Wschodnich. Obecność tych ostatnich nie jest przypadkowa, gdyż pięciu naszych komendantów to Kresowiaci, podobnie jak większość kadry, do chwili obecnej potomkowie Kresowian dominują wśród pracowników szpitala. Naszym byłym komendantom udało się cudem uniknąć śmierci z bestialskich rąk ukraińskich nacjonalistów ze zbrodniczej UPA, część utraciła krewnych w tym masowym, nigdy nie ukaranym banderowskim ludobójstwie. W trakcie uroczystości dr n. med. Krzysztof Kopociński przedstawił krótko sylwetki dowódców, kładąc szczególny nacisk na fakt, że aż dziewięciu z nich to weterani frontowi (jeden kawaler Krzyża Walecznych), tylko czterech „nie wachało prochu”. Ostatni z żyjących komendantów-weteranów II wojny światowej płk w st. spocz. Edmund Chronowski, któremu pogorszenie stanu zdrowia uniemożliwiło przybycie do Żar (91 lat), przesłał list z pozdrowieniami dla załogi

szpitala, jego fragment odczytał dr K. Kopociński. Nasi dowódcy byli absolwentami najlepszych uczelni w Europie, w tym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie oraz Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, z uczelni zagranicznych Uniwersytetu Karola w Pradze czy Uniwersytetu Wiktora Emanuela w Neapolu etc. Podczas uroczystości wyróżniających się pracowników nagrodzono medalami i Odznaką Pamiątkową 105 SzWzP. Minister Obrony Narodowej Decyzją nr 670 z dnia 1 kwietnia 2014 r. w uznaniu zasług dla żarskiej lecznicy wojskowej odznaczył medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”:

- złotym:
 - ppłk. rez. lek. Wojciecha Barczyka, mjr. rez. lek. Zdzisława Ogradowczyka, mjr. rez. lek. Marka Niżnika;
- srebrnym:
 - kpt. rez. lek. Jacka Dworaka;
- brązowym:
 - por. rez. lek. Adama Moskwę.

Na wniosek Kapituły Odznaki Pamiątkowej 105 Szpitala Wojskowego z Przychodnią dyrektor Sławomir Gaik zarządzeniem z dnia 9 kwietnia 2014 r. wyróżnił nadaniem odznaki: płk. w st. spocz. Stanisława Wróblewskiego, ppłk. rez. lek. Romana Olbrychta, ppłk.

rez. lek. Adama Słabickiego, ppłk. lek. Marka Jędrzejczyka, por. w st. spocz. lek. Jana Strzemeckiego, lek. Piotra Śmiłowskiego oraz ks. prał. mjr. Piotra Łuńskiego.

Odsłoniętą tablicę poświęcił proboszcz Parafii Wojskowej ks. ppłk dr Stanisław Błądek. Wiązankę kwiatów w imieniu Komitetu Organizacyjnego Obchodów Jubileuszu 70-lecia 105 Szpitala Wojskowego złożył zastępca dyrektora Marek Femlak. Przedstawiciel Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej dr Jarosław Bartnik w imieniu prezesa WIL dr. n. med. Jana Sapieżko (z powodu ważnych obowiązków służbowych nie mógł uczestniczyć

7 Szpital Marynarki Wojennej w Żarach

osobiście w naszej uroczystości) przekazał życzenia dalszego rozwoju i pomyślności wszystkim pracownikom szpitala. Podobne słowa w imieniu gen. bryg. Piotra Dziegielewskiego skierował do załogi placówki przedstawiciel IWSZ płk mgr farm. Piotr Napieraj. Dowódca 11 LDKPanc im. Króla Jana III Sobieskiego gen. bryg. Jarosław Mika stwierdził m.in.: „...Trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie tak dużego organizmu jakim jest 11 LDKPanc bez szpitala w Żarach. Za to tutaj, w tym miejscu całemu personelowi, za waszą życzliwość, atmosferę, którą Wy Państwo tworzycie, całej społeczności szpitala chciałbym bardzo serdecznie podziękować...”. Na koniec uroczystości dr Krzysztof Kopociński podziękował wszystkim uczestnikom ceremonii, szczególnie

ciepłe słowa kierując do żołnierzy 11 LDKPanc za uświetnienie naszego święta piękną oprawą wojskową. Formą podziękowania dla rodzin byłych komendantów, którzy przy-

byli do nas pokonując znaczną odległość (dr Michał Rumeld mieszka na stałe w Niemczech, pod granicą z Holandią), było wręczenie oficjalnych maskotek szpitala, czyli ośliczki „Baśki”, nawiązującej w swej formie do autentycznej historii ośliczki weteranki frontowej, która wiele lat służyła w naszym szpitalu jako etatowy członek grupy transportowej (autorem projektu maskotki jest dr K. Kopociński, pluszaki całkowicie charytatywnie wykonała żagańska firma „Bartex”). Zakończeniem uroczystości była wspólna fotografia wszystkich zaproszonych gości na tle odsłoniętej tablicy.

dr n. med. **Zbigniew KOPOCIŃSKI**
wiceprzewodniczący
Komitetu Obchodów Jubileuszu
70-lecia 105 Szpitala Wojskowego